

GHF - Gästrikeidrottens Historiska Förening

Nr 1 april 2003 - Sekreterare Bo Nordlund, Strömsborgsvägen 8, 802 66 Gävle

— Redaktör och ansvarig utgivare: Kaj Annebrant, Sandviken —
e-post: kaj.annebrant@sandnet.se



Jernvallen är en av hundra idrottshistoriska platser i landet som på Kulturhusens Dag söndag 7 september föräras en minnesskylt. Riksantikvarieämbetet finns bakom den i samarbete med Riksidrottsförbundet. Förhoppningen är att öka kunskapen men också förståelsen för idrottens kulturhistoriskt viktiga platser.

Jernvallen byggdes av Sandvikens Jernverk 1937-1940.

Norra idrottsplatsen i Sandviken, invigd 1924, och Strömvallen i Gävle, 1923, är som Jernvallen lika viktiga för idrotten i Gästrikland och får också kulturskyltar.

Ordföranden har ordet

Vår förening är medarrangör i RF:s 100 årsjubileum, som pågår detta år. Övriga arrangörer är Gästriklands Idrottsförbund och Länsmuseum Gävleborg. Förutom i Gävle kommer det att bli utställningar i Hofors, Sandviken och Ockelbo. De som i första hand arbetat med förberedelserna från vår sida är Kaj Annebrant, Anders Eriksson och Nils Frölander.

För min personliga del har jag haft kontakt med idrottsrörelsen i cirka 70 år. Det började i Storviks IF 1933 och fortsatte sedan i ytterligare sju föreningar i fyra landskap.

Bland de viktigaste engagemangen är styrelseposten i Gästriklands Idrottsförbund 1950-1978 och bildandet av Gästriklands Orienteringsförbund 1954 (tidigare GIF:s O-sektion 1948-54). I orienteringsförbundet var jag verksam till 1967.

I idrottsförbundet satt vid mitt inträde en hel del äldre gentleman, bland andra Gösta Bladin, ordförande, Erik Wickberg, sekreterare, Helmer Nygren, kassör, Tore Söderström, Huges alla från Gävle, Gunnar Östlund och Gösta Hammarbäck, båda från Sandviken, Olle Elfsberg och Sten Stenberg, Hofors, samt Gunnar Westberg, Storvik, och som enda kvinna Karin Ekström, Valbo.

Där var det noga med att vara neutral bland alla olika idrottsgrenar, ett 50-tal – individuella och lagidrotter. Vik-

tigt var också att man representerade hela Gästrikland. Det blev ibland spänningar mellan Gävleborna och övriga landskapet. Det resulterade i att en del osämja förekom, som till exempel hindrade att en jubileumsbok blev skriven 1957. De starkaste och roligaste minnena har jag från representationer och uppvaktningar av jubilerande föreningar med stora arrangemang. Men även från många intressanta och givande styrelsemöten.

Inom orienteringsförbundet var det alla arrangemang av DM-tävlingar med både banläggning och kontroller, som förbundsstyrelsen ansvarade för, som var det jobbigaste.

Orienteringssektionen 1950-1954 arrangerade första Riksmästerskapet i skidororientering 1950, samma år SM för damer och 1952 SM för herrar det så kallade "Snö-SM", då det mesta gick snett.

Som avslutning vill jag påminna om att vårt landskap varit banbrytare och framgångsrika inom många olika idrottsgrenar. Inom friidrott Hägg-epoken, orientering med bröderna Wikstrand och Ingelsson, skidor under 40-talet, fotboll på 30-40-talet, ishockey i många år och bandy från 30-talet tills idag. För att bara nämna några. Och det kommer vi att visa på våra utställningar. Välkomna dit när det blir så dags.

HELGE RASK

Idrottsglädje och Idrottshjältar

12 APRIL-1 JUNI

Vår utställning Idrottsglädje och Idrottshjältar hos Länsmuseum Gävleborg invid Gavleån i Gävle omfattar gästrikedrotten 1903-2003 i föremål och foton, som har tagits fram av GHF tillsammans med Gästriklands Idrottsförbund och Länsmuseum Gävleborg.

För att uppmärksamma Riksidrottsförbundets 100-årsjubileum.

Vår förenings styrelse har varit engagerad i arbetet sedan drygt ett år tillbaka, och vi har tre lokala utställningar. En i Hofors bibliotek 2-13 juni, en i Sandviken och en i Ockelbo i höst.

I Hofors presenteras motorfamiljen Östblom, simmaren Per-Olof Östrand, Lasse Eriksson – Hofors-Lasse, kanot-Lasse Andersson, "terriern" Ove Berg, endurostjärnan Erika Rooth och andra.

Ett par, tre temaprogram planeras under de två veckorna på biblioteket i Hofors.

Idrottsglädje och Idrottshjältar på länsmuseum har vernissage lördag den 12 april klockan 14.00 Lars Björklund, ordförande Gästriklands Idrottsförbund, Helge Rask, ordförande GHF, och Gun Lindkvist, 1:e intendent länsmuseum, presenterar utställningen.

Ett tiotal idrottskändisar är speciellt inbjudna till vernissagen.

Samma dag klockan 13 öppnas utställningen Zorn i svart och vitt.

Vi i GHF har arbetspass varje dag 12 april-1 juni. Museet är öppet tisdag-fredag klockan 10-16 (onsdagar till klockan 21), lör- och söndagar 12-16. Museet är stängt på måndagarna. Det är gratis entré onsdagar. I övrigt 40 kronor, pensionär 20 kronor.

Onsdag 23 april klockan 18.00: Årsmöte

19.00: Vi bjuder på kaffe i Café Rettig
19.30: Idrottskafé med Per-Olov "Posa" Serenius som gäst

Vår Lars-Vidar Ström har tagit fram lokala idrottsfilmer som visas under utställningen.

Vi hoppas att våra drygt 250 medlemmar berättar om Idrottsglädje och Idrottshjältar för sina bekanta och att föreningar som Gamla GIF:are, SAIK:s veteranklubb tar chansen och gör ett, eller flera besök på länsmuseum. Vi hoppas också på studiebesök från skolor och föreningar.

Några andra arrangemang:

8 maj: Klockan 12 Kulturlunch med Kaj Annebrant - Idrotten 1903-2003

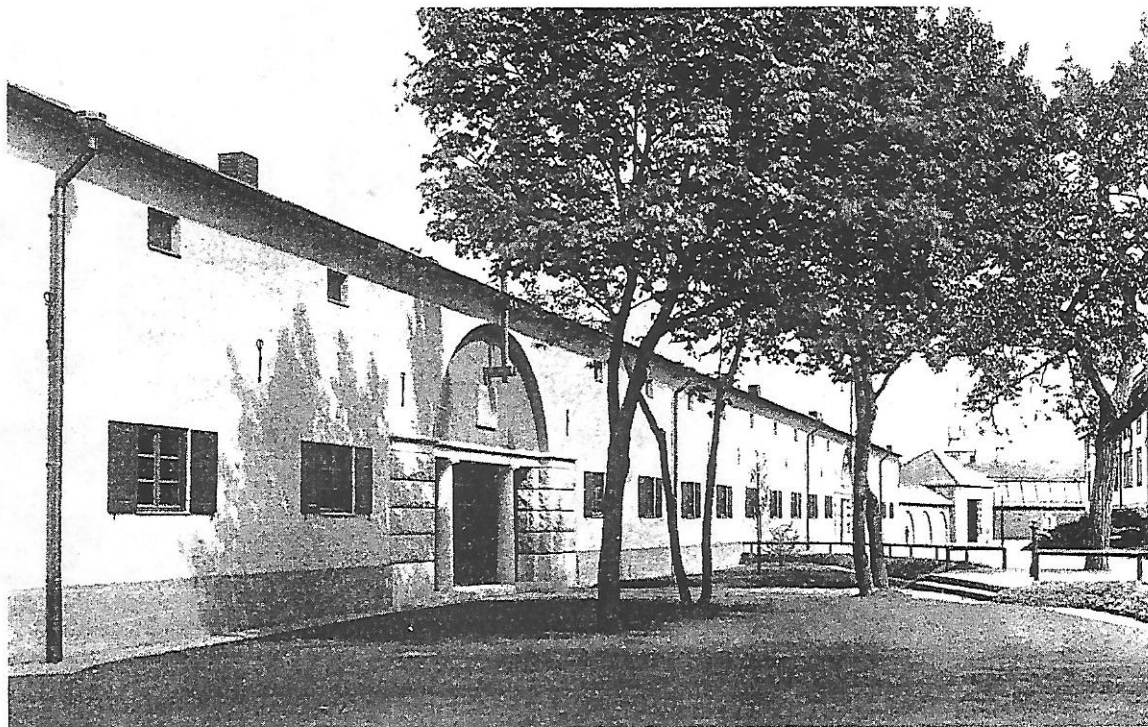
Söndag 18 maj: Klockan 12-16 Familjedag på länsmuseumtomten med prova-på och demonstrationer. Ansvarig: Linda Lundmark

Innehåll

- 1 Jernvallen, en idrottshistorisk plats
- 2 Idrottsglädje och Idrottshjältar
- 3 En idrottshistorisk plats
- 4-5 Verksamheten i bilder
- 6 DM-fotboll genom tiderna
- 7 Där ishockeyn föddes i Gävle
- 8 Vår verksamhet 2002-2003
- 9 Robert Carrick
- 10 Isaac Westergren
- 11 Riksronden
- 12 Strömvallen 80 år
- 13 Fotboll i bruksorter
- 14 Svensk idrott 1923
- 15 RF:s högsta utmärkelse
- 16 Våra medlemmar

Strömvallen

EN IDROTTHISTORISKT PLATS



I hela Sverige finns platser där det utövas eller har utövats olika former av idrott. I samband med att Riksidrottsförbundet, RF, fyller 100 år i år uppmärksammas 100 platser, miljöer och byggnader. Många ser inte ut som "vanliga" idrottsplatser - utan är en skog, en äng, en sjö.

Därutöver finns det anläggningar som är betydligt lättare att lägga märke till. Det kan handla om bygdens eller landets stoltheter, som varit arenor för stora arrangemang och är kända.

De 100 valda byggnaderna eller miljöerna får en minnesskylt under Kulturhusens dag söndagen den 7 september.

Det är ett arrangemang som Riksantikvarieämbetet genomför årligen. Varje år med ett tema, 2003 är det idrottens miljöer. Genom skyltprogrammet hoppas Riksidrottsförbundets öka kunskapen om och förståelsen för dessa kulturhistoriskt viktiga platser.

Gästriketidrottens Historiska Förenings styrelse nominerade ett tiotal minnesvärda platser i Gävle, Hofors, Ockelbo och Sandviken. RF och Riksantikvarieämbetet valde ut tre.

- Strömvallen i Gävle, invigd 1923
- Norra idrottsplatsen i Sandviken, 1924
- Jernvallen i Sandviken, invigd 1937-1940

RF:s motiveringar:

Strömvallen

var en av Sveriges bästa idrottsplatser på sin tid. Fin ingång. Kan ses som en fattigmansvariant på Stockholms Stadion (1912) med en nationalromantisk prägel. Är ett typexempel på en "borgerlig idrottsanläggning" från idrottens första fas. Staty med en naken "Gunder Hägg".

Norra idrottsplatsen

En av bruksidrottens kanske viktigaste platser. Norra IP är intressant då det är en av de första bruksidrottsplatserna. Den byggdes av friställda arbetare med stöd av Sandvikens Jernverk. Norra IP hade sin huvudsakliga glansperiod före andra världskriget (allsvensk fotboll) - men även senare (allsvensk bandy fram till 1975).

Jernvallen

Jernvallen är intressant för sin sporthall som är intakt inomhus. Den stora idrottsplatsen Jernvallen med fotbollsplan framför allt bandyfaciliteter i en mycket levande miljö är tilltalande.

Jernvallen är en plats där bruksidrotten gick in i en modern fas från 1937 och fram till i våra dagar. Elitidrott, allsvensk fotboll (och bandy), VM-arena i fotboll (1958) och bandy. Anläggning-

en var stor för sin tid och är fortfarande en mycket välutnyttjad anläggning.

Uppland har fått med fyra platser:

Thorarnas idrottsplan. Tid: 1500-tal och framåt. Motivering: "I parken vid Uppsala slott. Här bildades IF Thor 1897, men framför allt var detta platsen för tornärspelet under 100- och 1600-talet vilka är de ståtligaste som ägt rum i landet."

Uppsala Ridhus-Akademistallet.

Ridanläggning. Idrotter: Ridsport. Akademisk idrott?. Motivering: "Stall och ridverksamhet med 105 år på nacken."

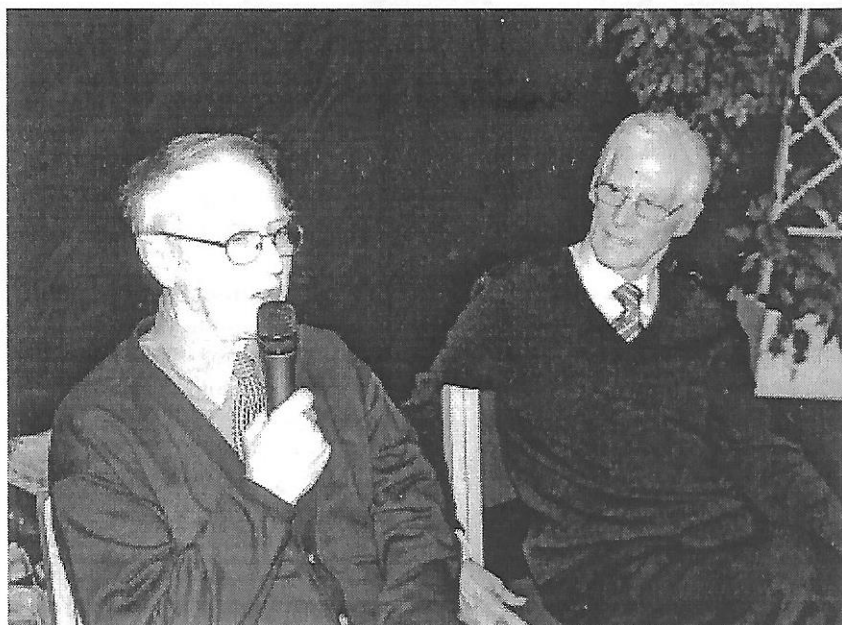
Fyrisån/Lusasken. Tid: 1796. Idrotter: Simning. Motivering: "Upsala Simsällskap startade 1796, var man då hade sin verksamhet är ej helt klart men senare under 1800-talet byggdes Lusasken-badet, som är en typisk representant för badande under detta århundrade."

Strömsbergs IP. Tid: 1913. Idrotter: Fotboll, friidrott. Motivering: "Idrottsplats med festplats, brukskaraktär. Typisk representant för småskalig bruksidrott. Finns bevarad i gott skick."

Verksamheten i bilder

Foto: KAJ ANNEBRANT

Hälsinglands Idrottshistoriska Sällskaps och GHF:s styrelser träffades för ett länsmöte i Höghammarsskolan, Bollnäs, 12 november. Från oss deltog Helge Rask, Bruno Moström, Anders Eriksson, Lars Blomgren, Lennart Andersson, Nils Frölander, Inga-Lisa Eriksson och Kaj Annebrant. Olle Arvidsson, Järvsö, för protokollet, Bengt Lundgren, Hudiksvall, är mötesordförande.



När Idrottsklubben Huga firade 75-årsjubileum med en nostalgikväll i Bomhus Folkets hus 20 november berättade Lennart Jonasson och Leif Lindqvist bandyminnen. Lennart deltog 1954 i bandylandslagets "drömmresa" till Sovjetunionen. Leif är Huges ende Store Grabb och har många härliga minnen från SM-finalsegrarna 1939 och 1940 mot Nässjö IF och Sandvikens AIK.

Ylva Lindberg, till vänster, 93-åriga Georg Jonsson, farfar till Rospiggarnas Andreas Jonsson, Anders Eriksson, GHF, och Håkan Westergren, Brynässhopen, hade mycket att snacka om. I Ylva hade Huga en av landets bästa 800-meterslöperskor. Hon vann SM 1960. Georg vann två DM-guld i spjut omkring 1930 och fanns med på ett träningsläger inför OS 1932.



29 allsvenska fotbollsspelare



1 322 allsvenska matcher i SIF.

Nedre raden från vänster: Egon Sundberg, 103 matcher, Alf Jansson, 11, Göte "Tigern" Nilsson, 13, Gunnar Andersson, 15, Yngve "Kaggen" Berglund, 78, Lennart Andersson, 140, Nils Åman, 2, Mats Larsson, 32.

Andra raden: Kurt Andersson, 72, Nils-Erik Wikblom, 2, Leif Jonsson, 3, Inge Wedholm, 7, Bertil Lundberg, 65, Bruno Moström, 2, Rune Bohlund, 138, Sven Eriksson, 23, och Stig Nordström, 16.

Tredje raden: Jan Rydstrand, 1, Uno Eriksson, 64, Curt Cahlman, 151, Roland Grönberg, 25, Hans Nilsson, 24, Stig Sundell, 35, Anders Larsson, 7, Arne Hodin, 141, Stig "Tjofsen" Olsson, 119, Hans Sjöberg, 11, Lars "Latte" Eklund, 2, och Sune Åsberg, 20.

Allsvenskarna från 1930-talet till 1961, då SIF senast spelade i fotbollsallsvenskan, träffades en vinterkväll på Jernvallen och mindes. Gunnar Andersson, 15 matcher och tre mål 1934-1941, då SIF var fyra, trea och fyra i allsvenskan 1935-1937 och Lennart Andersson från klubbens andra storhetstid i slutet av 1950-talet med 140 matcher, 64 mål 1955-1961, fanns bakom nostalgikvällen tillsammans med Roland Grönberg. SIF kom fyra i allsvenskan 1956-1957.



Hans Liljekvist, den svenske löparstjärnan som 1946 diskvalificerades för brott mot amatörbestämmelserna, berättade idrottsminnen på Sandvikens AIKs Idrottsallians tisdagsträff 18 februari.

Renässans för herrarnas DM-fotboll

I GÄSTRIKLAND

Sedan 1905 har det spelats DM-fotboll i Gästrikland. Första finalparet var Gefle IF och IK Stjärnan (föregångare till Sandvikens AIK). Gefle IF blev historiska DM-segrare genom att vinna finalen med 3-0. Varje år även under de svåra krigsåren har det spelats DM-fotboll i vårt distrikt fram till 1965, då spelet om distriktsmästerskapet avbröts. Segrare i sista finalen blev Gefle IF som vann med 3-2 mot Sandvikens IF.

Efter 36 års uppehåll blev det åter DM-fotboll för distriktets herrar. Finalpar efter det långa uppehållet var Gefle IF och Gestrike/Hammarby. Segrare i pånyttfödda DM-fotbollen blev Gefle IF som vann med 3-2.

Kort historik om DM-fotbollen för herrar

Under de år DM-fotboll har spelats i vårt distrikt har listan över DM-segrare växlat, men under 1950- och 1960-talen dominerade Sandvikens IF distriktets fotboll.

Största omväxlingen i mästarstatistiken var det fram till 1930-talet. Inget lag förmådde vinna DM-finalen mer än tre gånger i följd, vilket hände 1915-1917, då Sandvikens AIK dominerade distriktets fotboll. Men så kom Sandvikens IF med fem segrar i följd 1933-37, och därmed inleddes en ganska förkrossande sandviksdominans. Från 1933 till 1964 har sandvikslagen (av vilka dåvarande Örtakoloniens IF gjorde en sensationell insats att två år i följd, 1941-42, vinna finalen) endast vid fyra tillfällen släppt ifrån sig mästarvärdigheten.

Den grannaste segersviten har Sandvikens IF med inte mindre än nio mästerskap i följd under åren 1952-60, en rad som Sandvikens AIK lyckades spräcka. Av distriktets fotbollsklubbar har 15 vid något tillfälle tagit sig fram till finalspel, men endast sju klubbar har vunnit mästerskap.

Arne Hodin har erövrat de flesta DM-tecknen

Mest medaljtyngda av alla gästrikesspelare är en rad Sandvikens IF spelare. Listan toppas av Arne Hodin, som har 11 DM-tecken, det första redan 1945. Den gången representerade han Sandvikens AIK. De övriga 10 finalmästerskapen har han vunnit i SIF:s klubbtröja.

Hack i häl på Arne Hodin följer SIF:s målvaktsstjärna under hela 1950- och i början av 1960-talet, Stig "Tjofsen" Olsson, som tagit 10 DM-tecken.

Mycket sämre är inte den fruktade och duktige SIF-forwarden Lennart Andersson som har 9 DM-medaljer.

Anders Eriksson/GFF, mak.
Källa: GFF:s jubileumstidskrift.



Läderkulan snurrar redan ystert mellan döbskorna runt om på landets fotbollsplaner - varav en del ännu snöinramade, såsom t.ex. hos Sandvikens IF. Men trots sitt nordliga vinterläge har laget sparkat bra igång och en som redan nämns i landslagstips är vinnern **ARNE HODIN**

DM-vinnare i Gästrikland

1905	GIF - Stjärnan (SAIK)	3 - 0	1946	SAIK - Hofors AIF	(2-2)	1 - 0
1906	GIF - IK Drott	4 - 1	1947	SIF - Valbo AIF		4 - 0
1907	SIK - GIF	5 - 3	1948	GIF - Hofors AIF		1 - 0
1908	SAIK - IFK	4 - 3	1949	Hofors AIF - Brynäs IF		2 - 0
1909	IFK - SAIK	(2-2) 5 - 2	1950	SIF - SAIK	(3-3)	2 - 0
1910	IFK - SAIK	2 - 0	1951	SAIK - SIF		3 - 1
1911	GIF - IFK	3 - 2	1952	SIF - Hofors AIF		4 - 2
1912	SAIK - GGIF	7 - 0	1953	SIF - SAIK		3 - 0
1913	SAIK - GIF	3 - 2	1954	SIF - SAIK		3 - 0
1914	IFK - SAIK	4 - 2	1955	SIF - SAIK		2 - 0
1915	SAIK - GIF	3 - 0	1956	SIF - GIF		3 - 0
1916	SAIK - GIF	2 - 1	1957	SIF - SAIK		5 - 0
1917	SAIK - IFK	2 - 1	1958	SIF - Hille IF		12 - 0
1918	GIF - SAIK	3 - 0	1959	SIF - Hofors AIF		11 - 0
1919	SAIK - Skutskärs IF	3 - 1	1960	SIF - Hofors AIF		2 - 0
1920	SAIK - Brynäs IF	(1-1) 4 - 1	1961	SAIK - SIF		3 - 0
1921	Brynäs IF - SIF	3 - 1	1962	SIF - SAIK		3 - 2
1922	SAIK - Skutskärs IF	3 - 0	1963	SIF - SAIK		3 - 1
1923	GIF - Skutskärs IF	4 - 1	1964	SIF - Åshammars IK		8 - 1
1924	SAIK - SIF	4 - 3	1965	GIF - SIF		3 - 2
1925	SIF - Brynäs IF	3 - 1	2002	GIF - G/Hammarby		3 - 2
1926	SAIK - GIF	2 - 1				
1927	SIF - GIF	3 - 2				
1928	GIF - Skutskärs IF	5 - 2				
1929	SAIK - SIF	3 - 1				
1930	GIF - SAIK	2 - 0				
1931	SIF - GIF	5 - 0				
1932	GIF - SAIK	2 - 1				
1933	SIF - GIF	3 - 2				
1934	SIF - GIF	4 - 2				
1935	SIF - GIF	2 - 0				
1936	SIF - Brynäs IF	6 - 0				
1937	SIF - Skutskärs IF	7 - 1				
1938	GIF - Hofors AIF	(1-1) 5 - 1				
1939	GIF - SIF	2 - 1				
1940	SAIK - Brynäs IF	4 - 1				
1941	Örtakoloniens IF - SIF	5 - 1				
1942	Örtakoloniens IF - IFK	3 - 2				
1943	SIF - Örtakoloniens IF	4 - 2				
1944	SAIK - SIF	2 - 0				
1945	SAIK - SIF	4 - 0				

DM-segrar och DM-finaler

	segrare	finaler
Sandvikens IF	23	33
Sandvikens AIK	19	32
Gefle IF	13	24
IF Kamraterna, Gävle	3	7
Örtakoloniens IF	2	3
Hofors AIF	1	7
Brynäs IF	1	6
Skutskärs IF	-	5
Gefle GIF	-	1
Hille IF	-	1
IK Drott	-	1
Valbo AIF	-	1
Stjärnan (SAIK)	-	1
Åshammars IK	-	1
Gestrike/Hammarby	-	1

Där ishockeyn föddes i Gävle

Inklämd mellan järnvägen och S. Fältskärsgratan på bryns-sidan, strax intill den nuvarande postterminalen, låg den, hockeyrinken där ishockeyn i Gävle tog sina första vingliga skär. Men på kort tid utvecklades till en stor sport i distriktet och gjorde Gävles namn både aktat och fruktat i hockey-Sverige.

Kärt barn har många namn. Därför har denna vår första ishockeyarena fått heta Parkbanan, IFK-banan, Geflebanan, Islandsbanan och Brynäsplan. Mest förknippas den dock med namnet Islandsbanan.

Födelseåret för ishockeyn i distriktet var 1939 även om några träningsmatcher spelades under 1938. Den första "riktiga" matchen spelades den 26 januari 1939 i Sandviken, där SIF i en träningsmatch mötte en kombination från IFK, GSGF, Huga och Strömsbro på den nyanlagda banan vid Jernvallen. En vecka senare var det så dags för Gävle.

Klockan 20.00 torsdagen den 2 februari 1939 blåste domaren Göran Karlsson från Sandviken till spel för den allra första ishockeymatchen i centrala Gävle.

Därmed invigdes den nya isbanan vid S. Fältskärsgratan. Premiäraktörerna var GSGF (Sportarna) och Strömsbro. Den "historiska" matchen som ingick i en träningsserie i laghockey, vanns av GSGF med 3-2. "Rövarn" Wahlberg i GSGF-kedjan gjorde första målet och skrev därmed in sig i gävleishockeyns historiebok.

I denna första försöksserie, som på grund av tidig vårvärme inte hann färdigspelas, deltog också lag från IFK Gävle, Huga och Sandviken.

Premiärmatchen lockade hela 750 betalande, men enligt Geflepostens referat av matchen, "voro alla fönster i banans närhet välbesatta och på plank och i träden hängde massor av det yngre Gefle krokig arm för att titta på evenemanget."

Det var IFK Gävle som stod bakom Islandsbanans tillkomst. Redan sommaren 1938 hade IFK-arna Gustav "Gucku" Engström, Hugo Holmström och Birger Jonsson börjat arbeta för att få till en plan nära centrum. Marken vid S. Fältskärsgratan ägdes av SJ, som välvilligt ställde den till IFK:s förfogande, men den räckte i början endast till en bana med måtten 51 x 26 m, 5 meter kortare än idealmåtten. Intilliggande mark var utlånad som trädgårdsmark för en familj i närbeläget hus.

Belysningen fick man låna av Svenska Ishockeyförbundet. Den anlände på morgonen dagen innan premiärmatchen, 32 lampor med en sammanlagd effekt av 16000 normalljus. Gefle Dagblad skrev inför matchen: "Denna oerhört kraftiga belysning gör att det på planen blir nästan ljusare än mitt på dagen". Arbetarbladet skrev i sin tur i matchreferatets rubrik: "GSGF slog Strömsbro med 3-2 i solig Gävlepremiär".

Sargerna på kortsidorna var 1.25 m höga och gick jämnt över i sidosargerna, som var 27 cm höga! Vid kortsidorna var ett ståltrådsnät uppsatt som skydd för publiken och hela området var inhägnat med ett lågt stålstånstaket. Som skydd mot gratistittande hade säckväv lånats från travbanan, vilket gav det hela en prägel av provisorium.

"Omklädningsrummet" med en golvyta av 4 x 5,40 m stod på medar för att lätt kunna transporteras därifrån.

Som Gävles förste "bangeneral" fungerade IFK-ordföranden "Gucku" Engström och planens tillkomst får helt tillskrivas alla frivilliga IFK:ares idéella slit.

1941 kunde Islandsbanan förbättras med hjälp av så kallade tipspengar, och 1943 övertog Brynäs IF och Gefle IF tillsammans över ansvaret för banan av IFK Gävle.

Till säsongen 1943/44 hade Brynäs redan tagit steget upp i högsta divisionen och blev på så vis distriktets första division I-lag i ishockey. Därmed fick Islandsbanan status av allsvensk arena. Den allsvenska sejouren blev visserligen bara ettårig den gången, men snart nog skulle ett annat gävlelag låta tala om sig, nämligen Gävle Godtemplares IK, GGIK, som avancerade till högsta divisionen 1947/48, där man sedan spelade i 17 obrutna säsonger och med bland annat en SM-seger 1957.

GGIK:s första allsvenska säsong spelade man fortfarande på Islandsbanan och premiärmatchen mot Atlas Diesel lockade 1 726 personer. Men, sommaren 1948 började GGIK-medlemmarna bygga en egen ishockeybana på Borgarskolans skolgård.

Invigning av den egna banan kunde ske annandag jul 1948 med en seriematch mot Södertälje inför en rekordpublik på 3 166 personer och vinst för GGIK med 3-0.

Brynäs behövde nu inte trängas längre med GGIK på Islandsbanan. Men inte förrän hösten 1956 fick Gävle en modern, konstfrusen ishockeyanläggning.

Visserlig ingen hallanläggning, men ändå! Det var den så kallade Gävle Isstadion invid Nynäs grusplan. Invigning av denna nya arena skedde den 18 november med en match mellan Tre Kronor och ett "förstärkt" GGIK. Inför 7 510 åskådare besegrades vårt landslag med 5-2.

Hädanefter kunde nu Gävles tre elitlag, Brynäs, GGIK och Strömsbro spela sina hemmamatcher på Isstadion, och GGIK avslutade denna sin första säsong på den nya ishockeyarenan med SM-guld 1957.

Islandsbanan blev nu "degraderad" till träningsplan, och välbehövlig bana för hockey-bockey och ishockeyspel i lägre sammanhang, intill dess saga var all en bit in på 60-talet. GGIK-banan på Borgarskolans gård flyttades, sedan läktare och matchur sålts, via en temporär placering intill Strömvallens träningsplan 1957/58, slutligen till Nynäsgrändens tomt, där den än idag, år 2003, är i bruk för GGIK:s ungdomsverksamhet.

När Brynäs 1967 erövrat sitt tredje SM-guld (7-1 mot Frölunda på Hovet i Stockholm) skanderade segerrusiga supportrar: "Ishall, ishall, ishall!" Och önskemålet blev uppfyllt. Hösten 1967 invigdes efterlängttade Gävlerinken uppe på Sättra. Denna trivsamma arena fyller således i höst hela 36 år!

Folke Sundmark, mångårig Brynäsledare, har gett oss följande lilla exempel på, hur det kunde vara att arbeta för ishockeyn under dess "barndom":

"Den tomtbit, som vi fick disponera av SJ för Islandsbanan, var några meter för kort för att få till stånd en bana som uppfyllde kraven för spel i högre divisioner. Marken intill hade SJ upplåtit till familjen Cyrén, som bodde i huset på andra sidan S. Fältskärsgratan och som utnyttjade marken till köksträdgård. De år på 40-talet, då Brynäs ansvarade för banan, fick vi inför varje ny säsong gå upp och försöka övertala den myndige polisen Cyrén, att få låna en remsa med några meters bredd för vår bana. Detta gick han med på efter en lång pratstund, men löftet gällde bara för den närmaste säsongen.

Året därpå var det dags för samma procedur igen. SJ som ägde marken ville inte blanda sig i detta ärende.”

En utav Cyréns pojkar, nämligen Gunnar, idag professor och världskänd glas- och silverkonstnär, spelade för övrigt ett tag ishockey i Brynäs juniorlag. Men det är en annan historia.

NILS FRÖLANDER

Anmärkning. Innan Islandsplanen kunde invigas 2 februari 1939, hade stadsdelarna Strömsbro och Bomhus (Kastvallen) redan sina ishockeyrinkar. Man får inte heller glömma att Hugi spelade allsvensk ishockey på Kastvallen 1949-52.

Intresset för idrottshistoria har ökat

Intresset för vårt arbete har ökat väsentligt under 2002. Ett år då vi ägnade många timmar åt att förbereda våra aktiviteter under Riksidrottsförbundet jubileum – RF 100 år. Styrelsen hade regelbundna kontakter med grann-distriktens, främst Hälsinglands, idrottshistoriska föreningar men gjorde även ett studiebesök i Örebro Idrottsmuseum och Arena Löfbergs Lila i Karlstad.

Thony Lindquist, Svenska Bandyförbundet, talade om ledarrollen i svensk idrott, förr, nu och i framtiden på ett välbesökt årsmöte i Kajutan, Jernvallen, i Sandviken 29 april.

Lena Björk, Sisu, och ambassadör Linda Lundmark, RF 100 år, informerade om 2003.

GHF:s diplom delades ut till Hans Andreas ”Stöveln” Öberg, 75 år, och Gefle IF 120 år, Brynäs IF, Valbo AIF, båda 90 år, Järbo IF och Örta IF, båda 75 år.

Styrelsen var väl representerad vid två RF-seminariedagar i Gävle, 8 april och 5 november, för idrottshistoriska föreningarna i Dalarna, Hälsingland, Jämtland/Härjedalen, Västerbotten och i Gästrikland – båda dagarna i Gävle. Målet var att fördjupa kunskaperna om svensk idrott samt få vägledning i att göra RF 100-utställningar regionalt och lokalt.

GHF stod för en utställning om friidrott i Gästrikland under 100 år under SM i Gävle 16-18/8. Vi samarbetade med främst friidrottens Stora Grabbar och gjorde ett 20-tal intervjuer, som har ett stort idrottshistoriskt intresse. De omfattar 3,5 timmar (men en redigerad version finns.)

Utställningen drog ett tusental besökare.

GHF har även nominerat ett tiotal idrottshistoriska platser i Gästrikland och tre – Strömvallen (1923), Norra idrottsplatsen (1924) och Jernvallen (1937-1940) föräras minneskyltar (totalt i landet 100) under Kulturhusens Dag 7 september. Riksantikvarieämbetet ger ut en bok om vad som gör idrottsplatserna värdefulla för svensk idrott.

Kaj Annebrant representerade GHF i en rikskonferens på Bosön för idrottshistoriska sällskap 7-8 september, då det diskuterades bildande av ett idrottshistoriskt riksförbund och ett krav på ett riksidrottsmuseum. Några beslut togs inte.

GHF har tagit del i Gävle GGIKs arbete med 100-årsboken 2006, och Anders Eriksson jämte Kaj Annebrant, intervjuer, och Lars-Vidar Ström, video, hjälpte IK Hugi vid en nostalgikväll i Bomhus Folkets hus med anledning av 75-årsjubileet i november. Vi har även använts som en idrottshistorisk resurs av andra föreningar.

Vi startade under 2002 en studiecirkel - RF 100 år.

Vårt mål är att få flera medlemmar, inte minst föreningar och specialdistriktsförbund. Vi fick en del nya medlemmar efter ett brevutskick och har ungefär 260 medlemmar, mest enskilda – men inga kommuner.

Vi har ett mycket gott samarbete med Gästriklands Idrottsförbund och Sisu Idrottsutbildarna.

Vårt medlemsblad, 16 sidor, har tryckts i runt 400 exemplar i april och november hos GIF.

Ordförande: Helge Rask, Valbo, vice ordförande Anders Eriksson, Gävle, sekreterare Bo Nordlund, Gävle, kassör Rune Holmgren, Storvik.

Ledamöter: Kaj Annebrant, Sandviken, Inga-Lisa Eriksson, Hofors, Karl-Otto Aspgren, Norrsundet. Adjungerade ledamöter: Lars Blomgren och Bruno Moström, Sandviken, samt Nils Frölander, Gävle. Arkivarie: Lennart ”Klangen” Andersson, Sandviken.

GHF:s styrelse ser fram mot invigningen av utställningen Idrottsglädje och Idrottshjältar på Länsmuseum Gävleborg 12 april (- 1 juni) och lokala utställningar med idrottskaféer såväl i Hofors 2-13 juni som i Sandviken och Ockelbo i höst.

KAJ ANNEBRANT

RF 100 år och Idrottshistoria

Söndag den 18 maj mellan kl. 12-16 ska en Familjedag i idrottens tecken genomföras vid Länsmuseet i Gävle (Södra Strandgatan 20).

Det sker i samband med den idrottshistoriska utställning, Idrottsglädje och Idrottshjältar, som Gästrikeidrottens Historiska Förening öppnar lördag 12 april och som kan ses till och med 1 juni.

Familjedagen är ett arrangemang som museet brukar anordna i samband med sina tillfälliga utställningar. Denna

dag kommer bland annat boccia, judo och frisbeegolf att visa upp sina verksamheter. Allmänheten kommer även att få tillfälle att prova på några aktiviteter under dagen, bland annat stående längdhopp.

En parantes är dock på sin plats. Vid dåligt väder kommer programmet att minska och förändras. Det kan ordnas inomhus.

Året därpå var det dags för samma procedur igen. SJ som ägde marken ville inte blanda sig i detta ärende.”

En utav Cyréns pojkar, nämligen Gunnar, idag professor och världskänd glas- och silverkonstnär, spelade för övrigt ett tag ishockey i Brynäs juniorlag. Men det är en annan historia.

NILS FRÖLANDER

Anmärkning. Innan Islandsplanen kunde invigas 2 februari 1939, hade stadsdelarna Strömsbro och Bomhus (Kastvallen) redan sina ishockeyrinkar. Man får inte heller glömma att Hugi spelade allsvensk ishockey på Kastvallen 1949-52.

Intresset för idrottshistoria har ökat

Intresset för vårt arbete har ökat väsentligt under 2002. Ett år då vi ägnade många timmar åt att förbereda våra aktiviteter under Riksidrottsförbundet jubileum – RF 100 år. Styrelsen hade regelbundna kontakter med grann-distriktens, främst Hälsinglands, idrottshistoriska föreningar men gjorde även ett studiebesök i Örebro Idrottsmuseum och Arena Löfbergs Lila i Karlstad.

Thony Lindquist, Svenska Bandyförbundet, talade om ledarrollen i svensk idrott, förr, nu och i framtiden på ett välbesökt årsmöte i Kajutan, Jernvallen, i Sandviken 29 april.

Lena Björk, Sisu, och ambassadör Linda Lundmark, RF 100 år, informerade om 2003.

GHF:s diplom delades ut till Hans Andreas ”Stöveln” Öberg, 75 år, och Gefle IF 120 år, Brynäs IF, Valbo AIF, båda 90 år, Järbo IF och Örta IF, båda 75 år.

Styrelsen var väl representerad vid två RF-seminariedagar i Gävle, 8 april och 5 november, för idrottshistoriska föreningarna i Dalarna, Hälsingland, Jämtland/Härjedalen, Västerbotten och i Gästrikland – båda dagarna i Gävle. Målet var att fördjupa kunskaperna om svensk idrott samt få vägledning i att göra RF 100-utställningar regionalt och lokalt.

GHF stod för en utställning om friidrott i Gästrikland under 100 år under SM i Gävle 16-18/8. Vi samarbetade med främst friidrottens Stora Grabbar och gjorde ett 20-tal intervjuer, som har ett stort idrottshistoriskt intresse. De omfattar 3,5 timmar (men en redigerad version finns.)

Utställningen drog ett tusental besökare.

GHF har även nominerat ett tiotal idrottshistoriska platser i Gästrikland och tre – Strömvallen (1923), Norra idrottsplatsen (1924) och Jernvallen (1937-1940) föräras minneskyltar (totalt i landet 100) under Kulturhusens Dag 7 september. Riksantikvarieämbetet ger ut en bok om vad som gör idrottsplatserna värdefulla för svensk idrott.

Kaj Annebrant representerade GHF i en rikskonferens på Bosön för idrottshistoriska sällskap 7-8 september, då det diskuterades bildande av ett idrottshistoriskt riksförbund och ett krav på ett riksidrottsmuseum. Några beslut togs inte.

GHF har tagit del i Gävle GGIKs arbete med 100-årsboken 2006, och Anders Eriksson jämte Kaj Annebrant, intervjuer, och Lars-Vidar Ström, video, hjälpte IK Hugi vid en nostalgikväll i Bomhus Folkets hus med anledning av 75-årsjubileet i november. Vi har även använts som en idrottshistorisk resurs av andra föreningar.

Vi startade under 2002 en studiecirkel - RF 100 år.

Vårt mål är att få flera medlemmar, inte minst föreningar och specialdistriktsförbund. Vi fick en del nya medlemmar efter ett brevutskick och har ungefär 260 medlemmar, mest enskilda – men inga kommuner.

Vi har ett mycket gott samarbete med Gästriklands Idrottsförbund och Sisu Idrottsutbildarna.

Vårt medlemsblad, 16 sidor, har tryckts i runt 400 exemplar i april och november hos GIF.

Ordförande: Helge Rask, Valbo, vice ordförande Anders Eriksson, Gävle, sekreterare Bo Nordlund, Gävle, kassör Rune Holmgren, Storvik.

Ledamöter: Kaj Annebrant, Sandviken, Inga-Lisa Eriksson, Hofors, Karl-Otto Aspgren, Norrsundet. Adjungerade ledamöter: Lars Blomgren och Bruno Moström, Sandviken, samt Nils Frölander, Gävle. Arkivarie: Lennart ”Klangen” Andersson, Sandviken.

GHF:s styrelse ser fram mot invigningen av utställningen Idrottsglädje och Idrottshjältar på Länsmuseum Gävleborg 12 april (- 1 juni) och lokala utställningar med idrottskaféer såväl i Hofors 2-13 juni som i Sandviken och Ockelbo i höst.

KAJ ANNEBRANT

RF 100 år och Idrottshistoria

Söndag den 18 maj mellan kl. 12-16 ska en Familjedag i idrottens tecken genomföras vid Länsmuseet i Gävle (Södra Strandgatan 20).

Det sker i samband med den idrottshistoriska utställning, Idrottsglädje och Idrottshjältar, som Gästrikeidrottens Historiska Förening öppnar lördag 12 april och som kan ses till och med 1 juni.

Familjedagen är ett arrangemang som museet brukar anordna i samband med sina tillfälliga utställningar. Denna

dag kommer bland annat boccia, judo och frisbeegolf att visa upp sina verksamheter. Allmänheten kommer även att få tillfälle att prova på några aktiviteter under dagen, bland annat stående längdhopp.

En parantes är dock på sin plats. Vid dåligt väder kommer programmet att minska och förändras. Det kan ordnas inomhus.